

Gրեկ, ժամը 15-ին Հայաստանի էներգետիկայի բնագավառի նոր հզորությունների ստեղծման գործող ենթակառուցվածինների արդիականացման նոյատակով Հայաստանի եւ ճաղոնիայի կառավարությունների միջեւ սուրագրվեց փաստաբուղը, ըստ որի ճաղոնիան Հայաստանին կտրամադրի 5 միլիարդ 399 միլիոն իւն գումարի վարկ։ Այս մասին երեկ տեղեկացրեց արտօնախարարի մասովի խոսնակ Արտեն նազերել է այս ուղղությամբ կատարած իր գործունեությունը, մասնավորաբես նույն է, որ ԵԱՀԿ ՄԽ-ի առաջարկը ընդունվել է Հայաստանի եւ ԼՂՀ-ի կողմից որպես քանակցությունների հիմք եւ մերժվել Աղրբեջանի կողմից։ Յաջորդ փաստաբուղը եռանախագահության գեկույցն է, որում «ընդհանուր դետուրյան» զաղափարի վերաբերյալ եւս արձագարվել է, որ ՀՀ-ի եւ ԼՂՀ-ի կողմից ընդունելի է, իսկ Աղրբեջանի կողմից՝

Դարաբաղի անկախությունը, առա երեւի թե այս երկու մերժումները լինեին հավասարազոր: Այսօր ԵԱՀԿ ՄԽ-ի կողմից ներկայացված է հակամարտության կողմերի համար միջանկյալ տարբերակ, որտեղ համադրվում են դետությունների տարածեային ամբողջականության սկզբունքը և ազգերի ինտերուուման իրավունքը: Մինչդեռ Ադրբեյջանը մերժում է միջանկյալ տարբերակը: Այսինքն՝ մերժում է մի տարբերակ, որում համադրվում են կարող են ի վեալ լինել ԼՂԴ-ին»: Ի դատասխան մեր հարցին խոսնակը կրկին ընդգծեց, որ որեւէ տեղում առաջարկված միջանկյալ տարբերակից բարդացնելու և բանակցությունները: «Սենք ունենք երկու տարվա փակուղի, եւ ՄԽ-ի առաջարկը փակուղուց դուքս զայտ լուրջ ինարավորություն է ընծեռում», արձանագրեց խոսնակը: «Բայց սվյալ դարագայում, եթե Ադրբեյջանը մերժում է, չի նշանակում, որ բա-

۶۹۷

Միջանկյալ սուրբերակից որեւէ շեղում
էլ ավելի կքարդացնի դրությունը

Հայուրսրել է Վարդան Օվկանյանը Օյոյում

Գասղարյանը լրագրողների հետ հանդիման ժամանակ: Սամուլի ասուլիսը հիմնականում նվիրված է Օւլոյում կայացած ԵԱՀԿ նախարարների խորհրդի 7-րդ հանդիմանը: Խոսնակը նախ անդրադարձավ դեկտեմբերի 2-ին ՄԱԿ-ում ընդունված Ցեղասպանության դատադարձման քանածեին, որն օրակարգ է մտել ՀՀ դատվիրակության կողմից: Նախաձեռնությանը նախ նիացել էին 5, իսկ Խնարկման շրջանակներում նաեւ մի շարժ ուրիշ դետուրյուններ: Դայստանի ներկայացուցիչ էլույթից քացի, Կիլրոսի եւ Ռուանդայի մշտական ներկայացուցիչները եւս բարձրացել են Օսմանյան կայսրությունում Դայոց զեղասպանության հարցը: Բանաձեւի համահեղինակների թիվը մինչեւ կվեարկություն դարձել է 86 եւ այս ընդունվել է առանց կվեարկության ԽՎԵԾ, որ Օսլոյում ընդունվել են մի շարժ փաստաթղթեր կոսովոյի, Մոլդովայի, Վրաստանի, Կենցրոնական Ասիայի, 21-րդ դարի Եվրոպայի անվտանգության մոդելի, ինչդես նաեւ ԵԱՀԿ կազմակերպության արդյունավետության բարձրացման վերաբերյալ: ԼՂՀ-ի հիմնախնդրի առնչությամբ ներկայացվել է 3 փաստաթղթ: ԵԱՀԿ գործող նախագահ Բրոնիսլամ Գերեմեևն արձա-

ոչ Երրորդ փաստաբուղբը ԵԱՀԿ գործող նախագահողի ամփոփումն է, որի վերաբերյալ դրև Գասդարյանը լրագրողների ուշադրությունը հրավիրեց մասնավորապես 4 կետերի վրա: Գործող նախագահողը կազմակերպության անունից նշել է, որ Տարածաշրջան այցի ժամանակ հանդիդել է ՀՀ-ի Ադրբեյջանի և ԼՂՀ-ի ղեկավարության հետ: Փաստորեն արձանագրվում է, որ հակամարտությունը եւ բանակցային գործընթացն ունեն երեւ կողմ: Մնացյալ երեւ կետերի վերաբերյալ շեշտվել է, որ ԵԱՀԿ ՄԽ-Ն միակ ֆորումն է հակամարտությունների կարգավորման բանակցությունները շարունակելու համար: Առանձնահատուկ նշվել է հրադադարքահամարներու կողմանը և ուղարկվել է դադար գործությունը:

Նախարար Օսկանյանն իր ելույթում, նաև Եկկողման հանդիպումների ժամանակ ընդգծել է, որ Հայաստանը եւ Ղարաբաղը նախկինում մերժել են նի աշրեւակը, որը կարելի է համարել ծայրահեռ, այսինքն ԼՂՀ-ի իննակարությունն Աղրեւանի կազմում եկ եթ այսօր Աղրեւանը մերժել մի աշրեւակ, որի հեմքում ունենալու

Ված են 2 սկզբունքներ՝ տարածվային
ամբողջականությունը եւ ազգերի
ինքնորոշման իրավունքը, եւ այդ տար-
բերակում հորիզոնական կաղեր եւ
հաստատվելու ԼՂԴ-ի եւ Աղրբեջանի
միջեւ՝ ընդհանուր դեսության ցը-
նակներում:

Յայտաւանը ԵԱՀԿ գործող նախագահին եւ ՄԽ եռանխագահներին գոլուացրել է, որ այդ միջանկային պահպանին ուժություն կտան։

Օսլոյում նախարարն ունեցել է
չորս երկկողմ հանդիպումներ ԱՄՆ-ի
համարակալիայի, ԽՍՀՄ նախարարի և Ավստրիա-
յի դատիրակությունների հետ, որոնք
իրենց աջակցությունն են հայտներ-
թայաստանին Եվրոպական Խաղական
կանությունը շարունակելու եւ եվ-
րակառություններում ինտեգրացվելու
հարցում։ Դատուկ տեղ է հատկացվել
Եվրամիության անդամ դետուրյուն-
ների հետ Դայաստանի տնտեսական
հարաբերությունների զարգացմանը-
ինչպես նաև Իննարկվել են առեւտ-
րային ծավալներին առնչվող խնդիր-
ներ։

«Ընդհանուր դետուրյան զարգա-
փարը, Փաստուեն, Ադրբեյջանը մեր-
ժում է, լի» Խունակում արդյուն հետա-

Նակցությունները կրկին կարող են փակութիվ մտնել», մեր հաջորդ հարցին խոսնակը դատասխանեց, որ առաջարկը ոչ միայն Դայաստանի համար է ընդունելի, այլև Ֆրանսիայի, ԱՄՆ-ի, Ռուսաստանի, եւ ընդհանրադես ԵԱՀԿ կազմակերպությունն աջակցում է։ Այս մասին նաև ընդգծել է Գերեմեկը՝ Դայաստան կատարած այցի ժամանակ։

Թե, այնուամենայինկ. Աղրբեջանի մերժմամբ բանակցությունները փակուղի կզնա՞ն, կամ եռանախագահների կողմից ի՞նչ սրբագրումներ կարծանագրվեն, ոռւյց կտա հետագան:

ԵԱՀԿ-ՍԱԿ համագործակցության Վերաբերյալ հիշեցնենք, որ բանածեան ընդունվեց անցյալ տարի Նյու Յորքում: Արսեն Գասպարյանը նախ նկատեց, որ բանածեաւ Վերաբերում է միայն ՍԱԿ-ԵԱՀԿ համագործակցությանը եւ չի առնչվում ԼՂԴ հակամարտության կարգավորմանը՝ հավելելով, որ ԼՂԴ-ի Վերաբերյալ որեւէ լուծում չի առաջարկվում, եւ ԼՂ հակամարտությունը կարգավորվելու է ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի կողմից: Ընդհանրադես Յայաստանը գտնում է, որ բանածեի ընդունման հիմքերը սխալ են դրված, հետեւաբար այս տարի փոխել հնարավոր չի լինի:

ՄՐԱԿՈ ԱՆՁԻՆ

ԱՃ-Ն ԾԽԻ ԽԱՅՏՄԱՐԵԼ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ

ՍԿԻՎԱԾ ԵՇ

Կասկածելի վորումի առկայությանը սկսվեց գալիք տարվա Դայաստանի բյուջեի ննարկումը, ինչը լավ նշան է՝ համենայն դեղու ներկա կառավարության համար: Խոսրով Դարուրյունյանի գործունեության ժագայից հստակ երեկ եւ այսօր ավարտել բյուջեի ննարկման ողջ արարողակարգը, ինձաքարքի հայտարարել օրենուվ դահանջված Խառոյա ընդմիջում եւ Երկուշաբթի արտահերք նույտացանում Արմեն Դարբինյանի կառավարության տեսքութեն ընդունել: Այս նոյատակին հասնելու համար դատապահավորներին առաջարկվեց աշխատել մինչեւ գիշերվա 24:00-ը: Պատզամավորներն այլ ժրագիր ունեին, Երկու անգամ վեեարկության դելով նիստի Երկարածումը՝ Խոսրով Դարուրյունյան արձանագրեց, որ իրեն դաշտանում են ընդամենը 74 դատապահվոր: Կարող ենի կամիստեսել, որ այսօր Աժ նիստը դարձյալ կակսվի ուշացումով, իսկ 16:30 կընդիհատվի խորհրդարան-նախարարներ ավանդական հանդիդումով: Բյուջեի ճակատագիրը կախված է մազից, մազից է կախված նաև Աժ հետագա գործունեության խնդիրը: Խորհրդարանում բոլորը ննարկում էին ինարակոր տարբերակները բյուջեն չի ընդունվում, ինչը նշանակում է կառավարությանն անվստահություն հայտնել: Նախագահը զարդանում է լուծարում է խորհրդարանը, կամ նախագահն ու խորհրդարանական մեծամասնությունը դայմանավորվում են եւ գտնում նոր վարչապետ:

Նոր վարչապետ՝
ընտրություններից առաջ,
ուշ եկած

«Ազգը» ղիմեց ԱԺ փոխխոսնակ
եւ «Երկրադահ» դատավանդութ-
կան խմբի նախագահ Ալբերտ Բա-
գրեանին մեկնաբանելու իրենց ղիր-
ուրուումն առ Արմեն Դարբինյանի
քյուշեն, որից եադես կախված է Վե-
րջ նշված տարբերակներից որեւից
մեկի ընտրությունը կանխալ Արմեն

գեյանը. «Կառավարության խնդիրը
մետք է որոշվի Աժ ընտրությունների
հետ».

«Հանրապետություն» խմբակցության ղազամավորների սպար մասը առավոտից իսկ խորհրդարանու եր, քայլ գրանցվել չեւ աճաղարության խափան խալատը անը մեր առաջարկով մեկնարանեց զարգացումները «Հասկանում եմ, մեծ է Աժ դեկավարության ցանկությունը՝ սկսելու ըլլութեի ննարկումը, քայլ այն, ինչ կատարվեց, նախադեղը չունի խորհրդարանի նախորդ Եղանում. զանգը գրանցումներ աղահովելը, իսկ աղա 13:03-ին նիստը հայտարարել արդեն նշանակում է, որ ընթանում

Դեսի որոնումները նա ողջունելի հա-
մարեց, խանզի այս վարչապետից ՎՃ-
ռական Խայլերի սղասելիք չունի,
բայց «Էլ թերարից ազատվելու»
տարբերակը մշակողում էր. «Նոր միաժ
կրող մարդիկ են դեմ, որոնք կփոր-
ձեն քիզնեսը ոչ թե վաճել Հայաստա-
նից, այլ թերել Հայաստան։ Այն բա-
նի հետեւանմները, ինչը հարկային
տեսչությունում կատարեց դրս Թու-
մանյանը, մենք կզգանք մեկ տարի
անց։ Բյութեն ամեն միջոցներով լց-
նելո լավ արդյունների չի կարող
հանգեցնել եթե չինեն ՎՃռական
Խայլեր հարկային բեռո թերեւացնե-
լու. Հայաստանում կարող է Կրկնվել
Ռուսաստանի օրուսունի 18-ը».

Սիկոտնեսական ճկուն և արականություն

Սինչ Ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար էղ. Սանդոյանը ամբիոնից խոսում էր կառավարության միկրո-մակրոնշեսական ծկուն կառավարման մասին, նիստերի դահլիճում տասը դաշտամավոր էր նույած: Քաղաքական հայտարարությունների բաղձակի ժամն ընդհատեց բյուջեային բնարկումները: 17 դաշտամավոր հրադարակեց իր Խաղաթական գնահատականը, որից ուսագրակ էր Արեակ Սադոյանի ուղերձը «առազգային իշխանություններին եւ Երանց իշլու-հնագանդ կամակատար խորհրդարանական խմբին, որի օգնությամբ մեր ժողովրդին դաժան նվեր մատուցվեց, Եւկրատեներգիայի սակագինը բարձրացվեց... Ուեւիցե լուրջ տարբերություն չկա այսօրվա եւ նախորդ իշխանությունների խայլերում»: Աղագայնության մեջ ամրաստանվող «Եւկրատահի» անունից Գալուս Սահակյանը Արեակ Սադոյանին առաջարկեց «ֆազերը» չգցել՝ ոչ իիչ, ոչ շատ: Իսկ Վիկտոր Դալլայանն ու Արքուր Բաղդասարյանը կառավարությանն առաջարկում էին մշակել ազգային անվտանգության եւ արդյունաբերական խաղաթականության այրութենք:

«Ազգ» ՕՐԱՅԵՐՈ
Դաշտավայրութեան և տարի
Հիմնադիր եւ Խաչատրյան
«Ազգ» բերքի հիմնադիր Խորենաց
Երևան 375010, Հանրապետութեան 47
Փախ 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@azmico.com

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՐԵՏԻՆԵՍ / հեռ. 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529222

Soros

ՅՐԱՅՐ ԶՈՐԵԱՆ / հեռ. 562863

Դամակարգչային
ծառայութիւն / 562941

 Apple Macintosh
համակարգչային օպորտունիտ
-Ազգ» բերքի

Էղումը «Ազգին» դարսադիր է
Սիկրետ լեն գրախօսութեան ու լեն
Վերադարձութեան

-AZG- DAILY NEWSPAPER

Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia 375010

Г аյաստանի ուլկան տարեկան սղառում է մոտ 6 մլրդ սիզարես: Սիզարենների արտադրության հայ-կանադական «Գրանդ Տորակո» ծեռնարկության կողմից բազմիցս հայտարարվել է, որ ծխախոտի ուլկայի կեսն արդեն «գրավված է»: Վերջինիս միացել է նաև «Դայթխախոտ» ԲԸ-ն: Երկու ծեռնարկությունների ոլլանները միասին հեռուս են գնում ուլկայի մինչեւ 80 տոկոսը դեմք է գրավեն հայկական սիզարենները: «Գրանդ

լու», «Ուրարտու» եւ «Սարս»:
Սակայն այսպիս կարող է շարու-
նակվել երեք ամիս: «Դայծխա-
խոն» ունի արտադրության զար-
գացման սեփական բիզնես-ծրա-
գիրը, ըստ որի նոր փաթեթավոր-
մամբ արտադրվելու են նախկին տե-
սակները՝ «Կոսմոս», «ԴԾ» եւ այլն,
դրանց ավելանալու են եւս վեց նոր
տեսակի սիզարեններ, սակայն ծրա-
գիրն իրազործելու հաճար դեմք են
ներդրումներ: Նախկին դեկավարու-
թյան վաս աշխատանի արդյուն-

СЛУЧА

«Հայծիսախոն»-«Գրանդ Տոքակոն» զույգն ընդդեմ ներմուծողների ու մասսանենգության

Տորակոն» եւ «Դայձխախոնը», կի-
սելով այդ ուռկան, դատրասվութ
են մրցակցել ոչ թե իրար, այլ սիզա-
րես ներմուծողների հետ: «Գրանդ Տո-
րակոյի» եւ «Դայձխախոնի» առա-
ջին հայացից հակակնոց թվացող
այս ոլանների նասին հայտատա-
վեց երեկ «Դայձխախոն» ԲԸ-ուն: Ի
դեռ, Մամուլի ազգային ակումբի
հայրենական արտադրության հիմ-
նախնդիրների լուսաբանմանը
նղատակամիտված առաջին այցը
լուսաբանական էր Դայշատանի
ծխախոնի առուվաճառի ուռկա-
յուն ժիրող այսօրվա վիճակի տե-
սանկյունից: Սասնավորապես
դարձվեցին մի խանի կարեւոր հան-
գամաններ:

«Հայծխախոնին»
խանգարում են

«Հայծխախու» ԲԸ բաժնետոմսերի փաթեթը 23-ական տոկոսով կիսում են Ոութեն Յայրադեցյանը (որը հուլիս ամսից ԲԸ նախագահն է, միաժամանակ՝ Ազանի թաղադրեցը), «Գրանդ Տոքակո»-ի նախագահ Յան Վարդանյանը եւ «Հայծխախու» նախկին տնօրեն եւ խոռոր բաժնետեր Լիդիա Սարգսյանի բաժնեմասի վաճառքից հետո միայն մի բանի ամիս առաջ սեփականատեր դարձած Կարեն Քարայանը: Մնացած բաժնետոմսերը դեռուզիսրում գրանցված են մոտ 800 մանր բաժնետերի անունով: Նետեն նաև, որ «Գրանդ Տոքակո»-ի բաժնետոմսերի 51 տոկոսը կանադական կող մինն է, մնացածը՝ դարձյալ Յ. Վարդանյան-Ռ. Յայրադեցյան «գույգին»: Վերջիններս էլ, ինչողես դարձվեց, հակասությունների մեջ են նոր բաժնետիրոջ Կ. Քարայանի հետ (վերջինս Յայաստան եւ Արցախ արտասահմանյան սիզարեսներ ներմուծողներից մեկն է):

«Հայծխախոս» ԲԸ նախագահ
Ռ. Հայրարեցյանը տեղեկացրեց, որ
Տարիներ շարունակ դարձություն
մատնված «Հայծխախոս» գործա-
րանը, որը Հայաստանի ավանդա-
կան հզոր գործարաններից մեկն է
Եւ ժամանակին նախկին Խորհրդա-
յին տարածման հայտնի ծեռնարկու-
թյուններից էր, այսօր փորձում է ոչ
ի կանգնել։ Սակայն, ըստ Ռ. Հայ-
րարեցյանի, եթե «Գրանց Տորա-
կոն» մեկուկես տարի առաջ իր աօ-
խատանքը սկսեց գրոյից, աղա ի-
րեն «մինուս գրոյից»։ Չորս ամիս-
եւ մոտ 150 հազ. դոլարի ներդրում-
ներ են դահանջվել միայն գործա-
րանի սարթավորումները նորմա-
տիսի բերելու համար։ Այսօր գործա-
րանն աշխատում է իր հզորություն-
ների մոտ 60 տոկոսի չափով
«Գրանց Տորակոն»-ի հետ գտնի են
համագործակցության, յուրահա-
տուկ ծեր, այդտեղ արտադրվում են
«Գրանց Տորակոն»-ի արտնմագրու-
թերի տեսակի սիզարեցներ «Պո-

Ծյանի, Երրորդ բաժնետիրոջ Կ. Բարբայանի կողմից առ այսօր ոչ մի ներդրում չի կատարվել գործարանում. Տեղեկացվեց, որ խնդիրը վերջնականապես լուծելու համար նույն օրեւ կզումարվի գործարանի բաժնետերի ժողովը. սակայն, անկախ դրա արդյունքից, «Յայծխախոնի» եկու հետեւողական բաժնետերը, որոնց կողմից արդեն կատարվել է 600 հազարի ներդրում, հայտարարեցին, որ կգտնեն միջոցներ, եթ «թույլ չեն տա, որ գործարանը դարձաղուրդի մատնվի այն բաժնետերի դաշտառով (Տվյալ դեռևսում խոսվը Կ. Բարբայանի մասին է-Մ. Գ.), որոնի մասնություն, թե ներդրումներ չկատարելով կիսափանեն «Յայծխախոնի» արշադրության գարզացումը».

«Մեջ մեջի որ տան,
սարեւ ընու կտան»

«Դայձիսախոն» ու «Գրասդ Տորակոն» առայժմ չեն միանա մեկ ընդհանուր կրօնցենոնի մեջ, բայց միանալով իրաւ դեմք է դայտաւն արտադին ուղարկած դեմ, որդեսզի «զարգանա հայրենական արտադրությունը, ստեղծվեն աշխատանքեր, ավելանան հարկավճարները»։ Դայտարաելով այս մասին, Յ. Վարդանյանը ներկայացրեց իր սեփական դիտարկումները, որոնք ընդունեն վիճակագրական տվյալներից, այսօր հայկական ուղարկայուն սղառվող 6 մլրդ հատիկ սիզարեցից դաշտոնաղես ֆիլմած է 3 մլրդ 800 հազարը, մնացածը «սեւ ուղարկայի» տնօրինության տակ է։ Ըստ «Գրանդ Տորակոն»-ի նախագահի, կան խմբավորումներ, չակերտավոր քիզնեսմեններ, որոնք Պայտասանից արտահանելով մեծ գումարներ (նրա դիտարկումներով մոտ 50 մլն դոլար

ПРИЧЕРНОВОДСТВО

Ամփոփում էին երկրաշարժի դասեցը

«Հայաստանի ողբերգական երկրաշարժը. 10 տարի հետո»՝ սա եւ Սոսկվայում կազմակերպված միջազգային գիտագործնական կոնֆերանսի խորացիրը: Տարիների հեռուստա հասակ եր-

Կոնֆերանսի առավել ընդգրկուն ելույթների մեջ առանձնանում էր Դայաստանի նախկին դեկանալտ Ա. Չարոբյանի զեկուցումը: Եվ դա բնական էր, ուրիշ ո՞վ, եթե ոչ նա ամփոփ դասկերացում ողիքի ունենաւ ինչողև երկրաշրջի հետեւանների, այնուև է պատճենահանության առաջարկությունը:

Կոնֆերանսը, որի նախաձեռնողներն էին ՌԴ Դաշնային ժողովը, ՀՀ Ազգային ժողովը, ՌԴ-ում Հայաստանի դեսպանությունը, ինչև շահեկան երեկարքի դասերի ամփոփման իմաստով։ Բայց միջոցառումը հագեցած երեսներում էր ընդգծված զգացմունխայնությամբ։ Այն ներկաների համար յուրինակ հոււծ-հանդիդուն էր 10 տարի առաջ տեղի ունեցած իրադարձությունների քազմաքիվ անմիջական մասնակիցների հետ։ Նիկոլայ Ոհծոնվ, Սուրեն Դարույնյան, Իվան Միլան, Օլեգ Լոբով, Նորիկ Սուրայյան... Զեկուցողների մեջ եւս էին նաև նախկին

Առաջնային համարակալութեան
Համարակալութեան

Oniones

**Օգոստի 1-ին Հայաստանին. Առավող
երկրի հասցեն՝ Գետմանիս**

Գերմանիայի Վեցլար խղաքում գործող Հայ օգնության կենտրոնը Շվեյցարիայի «Դիակոնիա ինստրումենտներ» Խույր կազմակերպության հետ «Մերսեդս» մակնիշի շատ օգնության 20 կահավորված մեթենա է նվիրելու Երեւանի շատ օգնության կենտրոնին: Ինչուս տեղեկացանք Հայ օգնության կենտրոնի նախագահ Հակոբ Զամբագյանից, առաջին մեթենան տեղ կհասնի Ամանորի Վերջին եւ Ս. Ծնունդին լավ նվեր կլինի, Երևորդը՝ Վիետրվարին, իսկ մեացածը Կկարողանան առամել առավելագույնը 2 տարում: Յուրաքանչյուր մեթենայի գինը 42 հազար գերմ. մարկ է (30 հազար դոլար): Բացի դրանից, Երեւանի Դարավարելմյան քաղաքացի Արմենիակոր կենտրոնում ուսուվ գործելու է ատամնաբուժարան՝ անվճարունակ խավի համար: Այդ նոյաշակի համար 2 ատամնաբուժական արող, դեղորայի է առավելու, իսկ Վյուրգրություն քնակվող հայազգի ատամնաբույժ Գոլդեմիշի հետ դայմանավորվել են ամիսը մեկ անգամ քարմացնել դեղորայի այցելել կենտրոն, տեղում աշխատող երեխ ատամնաբույժներին փոխանցել փորձ ու նորություններ:

Հայ օգնության կենտրոնը, ինչուս բազմիցս տեղեկացրել են, Գերմանիայում գործող մեզ հայտնի միակ կազմակերպությունն է, որը ծրի եւ առանց հոգնության ծառայում է գերմանահայությանը՝ տարին Երևու անգամ սննդի եւ հագուստի արկդեր ուղարկելով Հայաստան: Ս. Ծնունդին հերքական օգնությանը տեղ կհասնի: Ավելացնեն նաև, որ Օքերհաուզենում գործող Ֆրիդունի (խաղաղության գյուղ) կազմակերպությունն էլ դեկտեմբերին սննդի արկդեր է նվիրելու Հայաստանին եւ Վրաստանին, իսկ դեկտեմբերի Վերջին հոգալու է նոյն Երևաներից հրավիրված հիվանդ մանուկների բուժումը: Հայաստանում անբուժելի համարվող 12 երեխա այս անգամ կօգտվի հիմքայլ կազմակերպության ծառայությունից:

ԱԱՀԱՏ ՀՈՎԱՆԻՔՅԱՆ
Պերմանիս

Բաց նամակ ՀՀ-ում Մեծ Քրիստոնիայի
ղետպան դոկտ. Զոն Միհջեներին

Հարգելի դրն ղետղան.
Կարդացի Ձեր հարցազրույցը «Ազգում» (26.11.98 թ., էջ 4) եւ ոյտի է քողութեան Ձեր կողմից մարդկային արժանիւնների արհամարհական անտեսման դեմ. Ցեղասպանության վերաբերյալ քութևական խաղաքականության ընդունումը Ձեր կողմից դարձաղես խայտառակություն է. Ցավանարար Դուք անտեղյակ եւ ինչողես «սովիստություն», այնողես էլ «ցեղասպանություն» բառերի սահմանումներին:

Իմ ունեցած Ուերսերի բառարանը հետեւյալ կերպ է սահմանում սովետա- տուրյունը. «ճարտար, խորամանկ, մա- կերծայնորեն ճշմարտանման, քայց ընդհանուր առմամբ սխալ դատողու- թյան ծեւ Սխալ փաստակ: Խարեւու- թյուն»: Մի՞րե Դութ Հայաստանի հա- յերին լրջորեն հայտարարում են, որ սի- րողական մակարդակով սովետու- թյամբ ենք զքաղվում, երբ ցեղասովա- նուրյունն իրով ցեղասովանուրյուն ենք բնութագրում: Արդյոք կիամարձակ- վեի՞ միեւնույն ծեւով կարել, եթե Քրիստոնիայի դեսպանը լինեիք Խորա- յելում եւ խոսեիք Ողջակիզման մա- սին: Ողջակիզման ժխտումը Խեական հանցագործություն է համարվում Խո- րայելում: Մի՞րե Շեր տեսակետները մեր մեկ միլիոն զոհերի նկատմամբ սահ- մանափակվում են նավքի մեկ բարե- թի եղաւաշը:

Յի օգրաւացւով։ Յեղաստանության սահմանումը նույնութեա հաստատված է միջազգային օրենուկ։ Յեղաստանական ոճագործության կանխման եւ դաշտելիության ՍՍԿ-ի կոնվենցիայի 2-րդ հոդվածը լիովին համաձայնություն է տալիս, որ այս դեղուում օգտագործվի տեղաստանություն բառը։ Թեեւ Դուք ընդունում եւ, որ նույնիսկ բուրժական դատարաններն են ունեցել իրենց «Եյուրնբերգ» Դայլական տեղաստանության սաղրիշների ին բացակա-

«Բո կուսակցությունը լո ժողովուրդն է», դու դիմի եւ կանգնես, վերջ տաս թալանին. թալանը շարունակվում է», Գյումրիի գերեզմանատան անանուն Ժրմանարի առաջ Մեծ Երկրաշարժի զոհերի հիշատակի խաչքարի մոտ, նախազահ Քոչարյանին դիմեց մի ծերունի դեկտեմբերի 7-ը լր. գերեզմանատանը ծաղիկների ու լուսակների հեղեղ, վառվող մոմեր ու խմկաբույց Ամենայն հայոց կարողիկոսի ընդհանուր փոխանորդ Գարեգին Մըքազանը՝ Արարայան թեմի առաջնորդը, հոգեհանգստի ա- Կառուցված ընդհանուր բնակարանին ֆոնդի գրեթե 32 տոկոսն իրականացվեց բնակչության անծնական միջոցների ընորհիվ. Սակայն այսօր աղետի գոտու վերականգնման առաջնահերթ ծրագիրը, որ կառավարության որոշմամբ եւ Ոորել Քոչարյանի ստորագրությամբ ուժի մեջ եմ մտել 1998 թ. նոյեմբերի 11-ից, փաստում է, որ ամելիիները չափազանց մեծ են. միայն Շիրակի մարզում 20 հազար անօթեան ընտանիք բնակվում է ժամանակավոր կացարանում, մարդի 42 դպրոց եւ 18 առողջապահ

Առևմ իրենց հայրենիքը, փողոցը, տունը, եւ մեր դաւրսն է ամեն ինչ անել, որ ին տունը լինի ոչ թե աղետագոտի, այլ ին հայրենիքը», ասաց Ուրբեր Բոչարյանը Գյումրիի նորակառուց թիվ 10 դպրոցից դուրս զալու որը կառուցվել է Ֆրանսիայի ջաներով։ Միաժամանակ նա դիմեց մի ջազզային հանրությանը, բարեգործական կազմակերպություններին մեր բոլոր բարեկամներին, հայ համայնքներին ու եկեղեցիներին օգնություն մեր Բայց յուրաքանչյուր օգնություն մեր է Վերահսկվի, հայ դաս-

Ո. Թոշարյանին, տղամարդիկ լոեցած վայն կանգնած էին: Ձրաւենի բնակչութիւն Զարգարյան Լալառ ղատմում եր. «Ոչ մի աշխատանքական միջոց չկա, մնացել են 40 տարի առաջ տնկած ին այգու հույսին այն էլ զարնանը կարկութը զալիս ավերում, դժուդը տանում է, ոչինչ չի մնում: Վարկի դիմաց այնքան մեծ զրակ են ուզում, որ եթե նման գումար ճարես էլ, ավելի լավ է սերմացուն ինչի զնես: Այս տարի կարտու է չկարողացանի առնել: 1200 տնտեսություն կա Ձրաւենում, որը երկրագույն է Հայաստանում:

Դիրք հանձնարարեց արդյունաբերության նոր նախարար Յայկ Գելոցյանին:

Սոլիսակում նախազահի ըուցը
հավաքված մարդիկ խոսում էին ի-
րենց հույսերի մասին գործազրկո-
թյուն, տնակային կյանք, անփողո-
թյուն, հույսներու օսարների սպածն է:
Որբեր Թոշարյանի մամուլի խոս-
նակ Վահե Գարբիելյանը կեսկա-
տակ-կեսլուց լրագրողներին ամփո-
փեց. «Ահա Եւ ծեզ նախորդ իշխա-
նության բաղաբական գնահատա-
կանը»: Գյումրիում մարդիկ հոսան-

Բն կուսակցությունը ԲՆ ԺՈՂՈՎՆԻՐՆԻ ԵՐ

Երկրաշարժից 10 սուրբ անց Ռոպելու Քոչարյանին աղեմ զոտում օգնության նամակներ էին հանձնում

Դոթեն Երևանի հայության կազմակերպությունը Հայաստանում տարբեր մետուքունների դեպանների ու դաշվագոր հյուերի հետ հունվայս լուրջամբ հարգում էր 1988 թ. դեկտեմբերի 7-ի կործանարար արհավիրտի զոհերի հիշատակը: Աղետն ամբողջովին կամ մասնակի ավերեց 400 բնակավայր հանրապետության տարածի 40 տոկոսը ու 1 մին բնակչությամբ: Ավելի Խան 530 հազար ժարդ մնաց անօրեւան, Խանովեց կամ Խիս տուժեց 230 արդյունաբերական օբյեկտ 82 հազար աշխատատեղով կամ հանրապետության արդյունաբերական ներուժի 25 տոկոսը: Զգայի վճառ հասցեց ագրարունաբերական համակենս ա-

հական հիմնարկ գործում է տնակներում, եւս 19 դպրոց եւ 8 առողջապահական հաստատություն տեղակայված են Վթարային շինություններում։ Լուրջ վերակառուցման կարիք ունեն միջիամայնային կոմունիկացիաները, ի մասնավորի ջրամատակարաման զիշավոր մայրուղիները։ Կառավարությունը նույն է, որ տարբեր ֆինանսավորման աղբյուրներից անդրաժեռ է 127.8 մլրդ դրամի կառիտալ ներդրում, որմեսզի թոթափենու «աղետի զոտի» հասկացությունը և վազագույն սոցիալական կեցություն առաջիկ հանար միայն Շիրակի մարզին դեմք է ուրուց 200 մլն դոլար։

տոնյաների կողմից համակարգվի հակառակ դեմքում հողվածիս սկզբում մեջբերված ծերունու խոսք անհասցե կմնա. 94-97 թթ. աղետի գոտին ստացել է 30.8 մլն դոլարի վարկ, որից 6.7 մլն ծախսվել է առ ոյունաբերական ծեռնարկությունների վերակառուցման վրա: Ինչ դես «Ազգին» հայտնեց ԱԺ դատավանակոր Պետրոս Մակեյանը, որն օսարեկրյա վարկերի եւ դետության փոխառությունների արդյունավետությունը ստուգող ժամանակավոր հանձնաժողովի նախագահն է, այս 6.7 մլն դոլարը ծախսելուց հետմիակ արդյունաբերական ծեռնարկությունը, որ աշխատում է Սմբակի և Խոստ քաղաքական և օրենսդրական գործություններում:

շարժի եղիկենութեալ, ու ոչ մի
աշխատանի, եթ ու ժիրական, ու
շարդություն չկա: Սարգմետներին
ինչքան դիմել են, նույն է մնա-
ցել»: Կինն ավելացրեց, որ իր երկու
երեխաները բուհ են ընդունվել
բայց վճարը չմուծելու դատճառու-
դուրս են մնացել: «Գործ էլ չեն ծա-
րում, աշխատեն փողը տան»: Տղա-
մարդիկ գնում են արտազնա աշխա-
տանի, սակայն Ուլսաստանում է
վիճակն այն չէ, ու մարդիկ անհույս
են այլեւս: Ուրեմն Քոչարյանը Սովոր-
տակում, լուրջան ռողեից հետո
երկրաշարժի զոհերի խաչքար-հու-
շարձանի առջեւ հրաժարվեց խոսե-
լուց խոստանալով ելույթ ունենա-
լու համար: Եթե անհնարինութեան

ի նոր սակագնից՝ 25 դրամից էին
բողոքում սա էլ նոր խաղաթականու-
թյուն։ Որբեր քոչարյանին ուղեկ-
ցողների թվում նաև թիւ նախա-
զահ Դանե Խաչատրյանն էր, որն
այսօր խորհրդի անդամ կուսակցու-
թյունների հետ ազգային համաձայ-
նության նախագիծ է գրում։ Գար-
դին Մըրազանը ելույթ էր ունենում
Արցախի վերամիավորման տեսլա-
կանի, բարեւեն, ազատ ու անկախ
հայրենիք կերտելու մասին, բայց դրա
համար անհրաժեշտ է աղետի գոտին
հիշել անընդհատ, ոչ թե դեկտեմբե-
րի 7-ին կամ դրանից 1-2 շաբաթ ա-
ռաջ։

Սպիտակում եւ Գյումրիում Ռոբերտ
Քոչարյանին մարդիկ աղերսանոնվ
նամակներ էին մեկնում օգնել, օ-
րենքը վերականգնել, իսկ նախա-
զահին սեղմ ցջաղատել էին տե-
ղական մեծ ու միջին դաշտնյա-
ները: «Ազգը» հետարրեվեց դրն Քո-
չարյանից զոհ է մարզետարաննե-
րի աշխատանից նախազահը
հաշտարար էր: «Եսախվին փորձից ել-
նելով կարող եմ ասել, որ դրամն ուղ-
ղակի կաղված չեն միջին օղակի
հետ, օգնության խնդրանեներ են, որ
մենք սովորաբար ի վիճակի ենք ցո-
ցաբերել»: Ծիրակի մարզից Ա
Գոմցյանն էլ չմեղացած խոսա-
նում էր բողոքավորներին այսօ-
ժամը 10:00 մարզետարանի դռնե-
րի մոտ ոհմանորեւ ու լոել նուան-

Ներին (այդ թվում, անըուշ, նախազակին, որի համար հարմար է ոյի-վուն երկրորդ ջուրակի դերը): Ըստ ուրում յուրաքանչյուրին առանձին առանձին եւ բոլորին փարեթով: Դաւ վարկն այն է, թերեւս, որ նույն բանը տարբեր ամբիոններից բազմաթիվ անգամներ լսելով, Վազգեն Սարգսյանն ինին էլ կհավատա սեփական ամենակարողությանը, եւ, ընդառաջ զնալով ընդդիմության նվիրական իդերին, վերջադիս կլիի նախազակին: Փորձ է արվում գրգռելու դաշտանության նախարարի սնադարձությունը եւ իշխանատենչությունը, և անզի ենթադրվում է, թե իշխանատենչությունն է բանականության միակ շարժիչը, եւ Վազգեն Սարգսյանը, Դայաստանի հաղաքական դաշտը ողողած մյուս «հսկաների» մեջ պատճենաբար կատարած է:

մես, թա՞ ունի հայրենիքի վրա:
Ժամանակը կզա, Եւ հստակածես-
ների բազմությունը կիամոզվի, որ
հերթական անգամ սխալվել է, սա-
կայն կարեւոր գործողության դաս-
րան ստեղծելն է այլառես տիհի ըն-
դունի, որ իզուր է ինքնահասաման
Տնանը Ուշեմն առաջ, ընդդեմ հրե-
ների թոքափելով կասկածի ու բա-
րոյականության մնացորդները... Ա-
մեն ինչ առջեւում է, հուսանի նաև
ժամանակի բնությունը.

բերելու հնարամնությունը եւ հնա-
ների աներեւակայի գինանո-
վայում են. հայ բաղաբական մի-
տիցս արհեստավարժներ է չարի
զոնելու արվեստում եւ այլներա-
նու մնարելու ճաղրություն լու-
րասզի կուօքեր հայտնագործելու ո-
մասակն արդեն անջեւ է Ասկա-

ըստ ամենայնի. ոչ անվերադարձ. մեծ
աշխարհ է, անհնարինը կարող
դառնալ ակնհայտ, եթե համընդհա-
նուր անտարբերության եւ անվճուա-
կանության թոհուրության այդուս է
շիայտնի մանուկը, որ ի վիճակի
արձանագրել արևայի փետրից կախ-
ված «հերոսների» մերկությունը:

Յայրենի ընդդիմությունը, դատելով Վեցին ամիսների ազգային ժողովական, Իրադարակային-Իրադարակախոսական, Խաղաթական-Խաղաթականամերձ գործընթացներից, իր գոյությունն առանց իրեների ու վիճակների չի դատկերացնում. վիճակների դեմ դայլառում է իմաստավորվում ընդդիմության կարգավիճակում հավերժութեն արդար ու ժողովրդավագ, ազնիվ ու օրինադասվեհանձն մեր Խաղաթական գործիչների անկասելի եռանդը, բյութեղանու Դայաստանի կայացման համար մասնակող նրանց «եսը»: Դակառադեմություն, համաձայնեմ, ինընահատաման հոդը լորուն կլիներ, շատեր վերաբերել են իշխանության քածուներում գտնվելու երեխ թանձուաց վայելիք. «Լավագույնս դրսեւուել իրենց ընդունակությունների եւ քաւեմասնությունների ընտրենին: Նրանք նեղություն չեն կրոն ծերազավել այն իմիջից, որ ծերեն բերել ոչ վաղ անցյալում քավական է, որ իշխանության ճամբարի տեղափոխվել են ընդդիմության առեւեց. Անցումը Իրաւագործ փակի մես է դյուցազուներ է ծնու

Իօհանավորների յուրաքանչյուր
խլում, յուրաքանչյուր շարժման մեջ
եւ, առավել եւս, յուրաքանչյուր խոս
ում դավադրություն, դարտություն
ների եւ անկուժների վիճեր հայտնա

Կազմվեց Լիբանանի նոր կառավարությունը

ՈԵԿՈՐԴԱՅԻՆ ԱՐԱԳՈՒԹՅԱՄԲ ԴԵԿՏԵՆ-
ԲԵՐԻ 4-ԻՆ ԻՐ ԼՐՈՒՑԻՆ ԽԱՍԱՎ ՆԱԽԱ-
ԳԱԻ ԷԾԻԼ Լահուղի գահակալու-
թյան առաջին կառավարության ծե-
ւավորումը, ինչը դրական ցնցում է
լավատեսություն առաջ բերեց ժո-
ղովրդի բոլոր շերտերի, ինչդեռ նաեւ
խօսական ամենահամարես ուժի-

Իաղաւազս ամսնահակադիր ուժեցի մեջ ի տարբերություն նախկին վարչապետ Ռաֆիկ Դարիքի նախորդ կառավարությունների, որոնք բաղկացած էին 30-ական անդամներից, նորընքիր վարչապետ դոկտ. Սալիմ Ջոսի կազմած գործադիր իշխանությունը ընդգրկում է ընդամենը 16 նախարար. Առ ոչ թե նախարարությունների կրծառում է, այլ մի խնի դուրքելի համատեղում յուրաքանչյուր նախարարի ծեռում: Իր հերթին այս վերափոխումը, ամենայն հավանականությամբ, միշ-ված է դեռության ծախսերի նվազեցմանը եւ մասնում է «ժումկալության խղանականության» ցցանակների մեջ:

կին Ըլալան հայտարարել է, թե ին-
ք Լիբանանի նախագահ էմիլ Լա-
հուղին հաղորդելու և նոր կառավա-
րության հանդեմ եղած իրենց
(ԱՍՍ-ի) ոգեւորության մասին:
Մյուս կողմից, նախարար Ըլալան
ասել է, թե «բոլոր զործում են հա-
նուն խաղաղության հաստաձման»:
Սեն սատարում են Միջին Արեւել-
յում խաղաղության կայացմանը:
Իսկ Լիբանանի հարավը այդ խա-
ղաղության կարեւորագույն դորժոն-
քն է Հայաստանը:

ՕԵՐԻՑ ՄԵԿԸ Ե:

Հայ հետարքիր եւ տարօդինակ են հնչում տիկին Ծլալայի հայտարությունները, եթե դրանք արտահայտում են դաշտնական Վաշինգտոնի դիրքուումը։ Զարմանի դատապահ այն է, որ անցած 20 տարիների ընթացքում ԱՄՆ-ը երբեւ չի դատադարձել Խորայիշի կողմից Լիբանանի հողերի գրավումը, ժողովրդի հաճախակի ռմբակոծումն ու ահաբեկումը եւ ի հետեւանս դրա միջիադավոր դոլարների հասնող ավերածությունները։ Ավելին, նա միւս փորձել է արդարացնել տարածաշանի իր առաջին դաշտակցի այդ խայլերը։ Գուցե տիկին նախարարը դարձադես ցանկացել է հայտնել իր անձնական մաղթանմները նախնիների հայրենինի վերաբերյալ։ Առայժմ դժվար է դատասխանել։

ԱՎՐԱԲԿ ՄԱՎԵՍՅԱՆ

SUPERIOR

Յուրի Լուժկովը «Հի հայտարարել իր
առևտության ներումների մասին»

բուն, 8 ԴԵԿԵMBERԻ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏՍՈՒ-ՏԱՍՍ: Այցով Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետությունում գտնվող Սոսկվայի Խաղաթազլուխ Յուրի Լուժկովը վերսին ընդգծել է, որ «յի հայտարարել իր նախազահական Ընդունելի մասին»: Գերմանիայի Խաղաթական Վերնախավի եւ զանգվածային լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների առջեւ ունեցած իր ելույրից հետո, դատասխանելով հարցերին, Սոսկվայի կառավարության ղեկավարը հիշեցրել է, որ ՍԵԾ Բրիտանիայում Լեյքրիստական կուսակցության համագումարի ժամանակ ինը հայտարարել է, թե ուշադրությամբ հետևում է իրավիճակին: Յուրի Լուժկովի ասելով, եթե «իրավիճակն անբարենպաստ զարգացում ունենա»՝, օրինակ, եթե ամբողջաշրական ռեժիմ ստեղծվելու վտանգ առաջանա, առաջ ինը «դայլարի մեջ կմտնի»: Սակայն իրեն «միանգամայն բավարարում է» Սոսկվայի Խաղաթապետի դաշտունը:

«Ազատ Աղրթեօսն» նոր կուսակցություն

բարու, և ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՄԱՍԻՐ: OrԵՐՈ կայացավ «Ազատ Աղքադեման» կուսակցության հիմնադիր կոնֆերանսը: Կուսակցության հիմնական խնդիրը դայլարն է Աղքադեմանի շարաժային ամրողականության վերականգնման, ազատ դեմուրյան կառուցման համար: Կոնֆերանսում ընդունվեցին կուսակցության Կանոնադրությունն ու ծրագիրը: Կուսակցության նախագահ ընտրվեց Ֆայիզ Դաստիանը:

1 948 թ. դեկտեմբերի 10-ին ՍԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեան վավերացրեց մարդու իրավունքների հոյակազմիրը, որը կազմված է 26 հիմնադրույթներից: Այսօր ՍԱԿ-ը եւ միջազգային հանրությունը դաշտասկում են մեծ ռուժով տոնել մարդու իրավունքներին (ՄԻ) նվիրված այդ կարեւոր փաստարդի 50-ամյակը. Սիամամանակ ՍԱԿ-ը քանին է գործադրում առավելագույնս կարտուրելու ՄԻ-ի հարցը ողջ աշխարհում:

ԽՍՀՄ-ի փլուզման եւ աշխարհութունը ուժերի հավասարակցության խախտման հետեւանոնք լուրջ փոփոխություններ տեղի ունեցան միջազգային, մասնավորապես զարգացած եւ զարգացող Երկրների փոխհարաբերություններում։ Փոխհարաբերություններ, որոնք ընդունված է կոչել նոր միարեւելո աշխարհակարգ, որի համար նախադրյալներ ստեղծվեցին Երկրորդ աշխարհամարտից անմիջադեմ հետո։ ԱՄՆ-ի նախաձեռնությամբ հիմնադրվեցին Ընդհանուր համաձայնագիր մասնային տարիֆների եւ առեւտրի Վերաբերյալ (GATT), Միջազգային արժութային հիմնադրամ (IMF) եւ Յանաշխարհային բանկ կառույցները, որոնց գործունեության նորատակը միջազգային տնտեսության ազատականա-

իին անկախությունը (որը կարելու տեղ էր գրավում 1965 թ. Յելսին-կիում տեղի ունեցած համաժարհային կոնգրեսի օրակարգում), այսու դրանի իրենց տեղը զիջել են մարդու իրավունքների ղափառականության եւ տարածվային ամբողջականության սկզբունքներին։ Չարգացող Երկրներում կրոնական եւ ազգային հողի Վրա ծագած կամ անհրաժեշտության դեմքում բորբոքված տարածայնությունները առիր են ընծեռում հզոր-ներին միջամտելու այդ Երկրների ներին գործերին։ Դա են Վկայում Դարավագլավիայի դեմքները, Երաֆում ժիրող իրավիճակը։ Ամենայն հավականությամբ հենց Վերոհիշյալ իրողությամբ են դայմանավորված Դարապի հիմնահարցի արդարացի լուծման խոչընդուները։ Այս համատեսում համանական է, որ դեռևս 1993 թ., երբ Ուսասանի միջնորդությամբ Դայաստանի եւ Ադրբեյջանի խորհրդարանական ղասվիրակությունների միջեւ հանդիդում կազմակերպվեց Բալթիկ ծովում գտնվող Ալանյան կղզիներում, Խաղաղօվկիանոսում ունան ընդգծեցին, որ դա դատահական չէ, եւ որ Ուսասանը ծգում է հիշյալ կղզիների Խաղաթական կարգավիճակը դարձադրել կողմերին (է. թ., «Երա-

բյունների ռազմական միջամտությանը: Եույն սցենարը կրկնվեց նաև Կոստվոյի իրադարձությունների ընթացքում: Երկու դեղուում էլ ՄԻԴ դաշտանության դատվակով թերապիան ստիլեցին գիծումների զնալ:

1996 թ. փետրվար-մարտին Երուսաղեմում եւ Թել Ավիվում «Համաս» եւ «Զիհաղե հալամի» արմատականների կատարած ահաբեկությունները դատարկարտվեցին ողջ աշխարհում: Դրանի երկար ժամանակ միջազգային ՁԼՄ-ների գլխավոր քեմաներից էին: Սակայն, երբ Խորայելը դաժանուեն հաշվեհարդար ժեսակ ահաբեկիչների ընտանիքների հետ հողին հավասարեցնելով նրանց կացարանները Գազայի գոտում ու Յորդանանի արեւմտյան օրջանում, կողմտուեն ունահարելով ՄԻ-Ծ, սահմանափակ հաղորդագրությունները հմիշիալոց բնույթ էին կրում: Ազելին, Խորայելը իրեն իրավունք է վերադարում տանջանների ենթարկելու որու դադեսինցի բանտարկյալների, երկրի անվտանգության անհրաժեշտությամբ դատարաններում: Մինչդեռ ՄԻ-Ծ հոչակագրի 5-րդ հոդվածը որեւէ բացառություն չի նախատեսում:

Այսօր Արեւմուտիքի, մասնավորաբեկան գործությունների ուժամբ առաջարկությունների առաջական կենտրոնը կազմակերպությունների մեջ է:

ՀՈՅԱԿԱԳԻՐ

Մարդու իրավունքները ՃԱԾՄԱՆ ԼԺԱԿ հզորութիւն ՃԵՆՓԻՒ

ցումն էր. Դեսառղատերազմյան ը-
ջանում ակնհայտորեն ակտիվացան
հիշյալ կազմակերպությունները,
մասնավորաբես GATT-ը, որի հիման
վրա ծեւավորվեց Առեւրի միջազգա-
յին կազմակերպությունը. Ի դեռ,
նոր աշխարհակարգում զարգացած
եւ զարգացող Երկրների հարաբերու-
թյունների ոչ թէ եռթյունը, այլ գա-
ղութքացման մերողներն ու եղանակ-
ներն են փոխվել. Այսօր զարգացած
Երկրները ԱՄՆ-ի գլխավորությամբ
հաջում են միջազգային փոխհարա-

գիր», 25 փետրվար, 1994 թ.): Ալան
դյան կղզիները բեր արտակուս են
քարկվում են Դելսինկիին, սակայ
իրականում լիարժեք իննավարու-
թյուն ունեն: Դիշյալ հանգամաննեն-
ուկ տեսէ և բացատրել նաեւ ԵԱՀ
համանախագահների առաջարկած
ընդհանուր դետուրյան գաղափարը
Ղարաբաղյան հարցի լուծման առն
չուրյամբ, ինչը բերես կարող է ո-
րու չափով տեղապորվել խնդրո ա-
ռարկա սկզբունքների շրջանակնե-
րում:

Նում է հայտնվել ՄԻ-ի ուսնահարումը
Դրանում՝ Սաղյամ Յուսեյնի վար-
չակարգի կողմից: Թերեւս անտեսելով
7-ամյա ցըափակման զոհ դարձած
ունեցած կես միլիոն իրաֆցիների իրա-
վունքները, ԱՄՆ-ը այժմ Ֆինանսավոր-
ութ է անզամ Սաղյամի վարչակար-
գի կողմից ՄԻ-ի խախտումների փաս-
տեր որոնող խմբերին: Բացի այդ, Վա-
շինգտոնը 100 մլն դոլար է հատկաց-
րել Իրաքի ընդդիմադիր խմբերի հզո-
ւացմանը: Անուշ, Սաղյամի կող-
մից ՄԻ-ի խախտումը նոր երեսույթ չէ,
ասկայն Իրաքի ներին գործերին մի-
ջամտելու ուղղակի անհրաժեշտու-
թյունն այսօր է առաջացել, միաժա-
մանակ շետելով Իրաքի տարածային
ազրողականության դակուման
պարեւորությունը:

1994 թ. հոկտեմբերից, եթ «Թա-

յամ առողջապահությունը և հարհային հանրության ուշադրությունը կենտրոնացրել են այդ հարցի վրա: Դետեաբար, ստեղծված իրավիճակում թերեւս օրինականացվում է ՄԻ-ի դաշտանության դատվակով զարգացող Երկրների ներին գործերին միջամտությունը չխուսափելով ուղղականից: Միջամտություններ, որոնք ոչ միայն չեն լննադաշվում, այլև զնահատվում են իրեւ անհրաժեշտություն: Ահա թե ինչու ՄԻ-ի դաշտանությունը զարգացած Երկրների արտակին Խաղականության ուղրում սկսել է նշանակալից տեղ զբաղեցնել ԱՄՆ արտակին Խաղականության մեջ վաղուց արդեն խաղարկվում է որդես շահող խաղակար: Այժմ այս ուղղությամբ լուրջ այլեւ է կատարում նաև Մեծ Բրիտանիան:

ՄԻ-ի հոգականի Տ-րդ հոդվածը

սմիսների ընթացում տարբեր առիթ-
երով բազմիցս անդրադարձել է այդ
արցին. Եոյեմբերի 11-ին ԱՄՆ կա-
պավարությունը խախտող երկրների
անկում առաջին հորիզոնականը
ֆղանստանին հատկացրեց. Իսկ
ոյեմբերի 20-ին ԱՄՆ Ֆեմինիստա-
ան ժեժամասնության հիմնադրա-
մը, որի մեջ միավորվել են 125 ֆե-
մինիստական խմբեր, ի դաշտանու-
յուն աֆղանցի կանանց, դիմում-
եր է հղել նախագահ Ռիլ Բլինքո-
վին, ԱՄԿ-ի գլխավոր բարության Կո-
մի Անանին եւ դեմքարտուղար Սահ-
ման Օլըրայրին՝ դահանջելով, որ
ֆղանստանում չճանաչեն բակիր-
երի իշխանությունը. Այլ կերպ ա-
ած, եթե Վերջիններս տեղի չտան
նեմանց, աղա դեմք է դատաս-
տեն հեռանալ այդ երկրի ռազմակա-

Ինչ վերաբերում է Համաշխարհական բանկին եւ IMF-ին, աղա ի սկզբանե վարկ տրամադրելով զարգացող երկրներին, նրանց սնտեսապես այսպարության մեջ են դրել. Այս առնչությամբ ժամանակին շատ դիպուկ է նետ Մեծ Բրիտանիայի «Սիդենհի» բանկի նաօթեններից մեկը. «Նրանի, ովքեր դրամ են արտադրում ու արտահանում եւ բանկային վարչեր տրամադրում, դեկավարում են դետության խղանականությունը, նօրինում մարդկանց ծակատագիրը՝ ուկ մի դետություն, որը միջազգական բանկերից է Վարկ վերցնում, նրանց ծիրաններում գերի է դառ-

Սի-ի ղաւումանուրյունը եւ դրա-
կից ածանցվող մյուս երկու սկզ-
բունքերը թերեւս խղանական
ծակներ են զարգացած երկրների
ուժին: Եթէ երկրեւս, հավասարակ-
իոն աշխարհակարգում միջազգային
արարեռուրյուններում կարեւորվում

ANSWER

**ԲԱՏ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍԻՏՈՒՏԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՄԱԴՐԱՎՄԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍՆԱՅՈՒՂԻ**

ՄԵՐԵԼ-ՄԵՐԵԼ ԺՐԱԳԻՐ

հայտարարում է Հայաստանում սոցիալ-ծավակության եւ գիտական ոլորտի հավաքի (սեմինար, գիտաժողով, գործական դաշտային մեջ եւ այլն) կազմակերպման մրցույթ:

Մերել-Մերել ժրագիր հիմնական խնդիրն է Մերելան Եկոնոմիայի եւ եւ նախկին Խորհրդային Միության եկան միջեւ հարթ համագործակցության եւ հաղորդակցման նոր ուղիներ, որոնք հնարավորություն կան բացահայտել անցումային շրջանին հատուկ ընդհանուր խնդիրներն ու մասել հնարավոր լուծման արքերակներ:

Մրցույթին կարող են մասնակցել կազմակերպություններ եւ անհանուր, որոնց ժրագիր առաջարկները կիամատասխաննեն Մերել-Մերել ժրագիր հիմնական խնդիրն:

Սուածակող ժրագիր բուժեն չղեմ է զերազանի 15000 ամերիկյան դրամար:

Անհամատեած է ներկայացման ժրագիր անձնելն եւ հայերեն/ռուսերեն արքերակները:

Դիմումներն ընդունվում են մինչև 1998 թ. դեկտեմբերի 28-ը:

Դիմումների ծեւերը կարելի է սանալ Բաց հասարակության ինսիդուտի օժանդակության հիմնադրամի Հայաստանի մասնաճյուղի գրասենյակում:

Լրացնից տեղեկությունների համար դիմել Այգեծոր 53ր, Դեռ. 272119, 271713, 151088

**ԱՄ միջազգային զարգացման գործակալությունը (USAID),
Կրթական զարգացման ակադեմիան (AED) եւ Sibley International-ը**

Տեղեկացնում են

սնտեսական թեմաներով գրող լրագրողներին, որ «Անցման շրջանի սնտեսությունների հիմնախնդիրներ» գեկուցումների շարի հերթական հանդիպումը կկայանա դեկտեմբերի 14-ին, ժամը 11:30-ին Թերեյան մշակութային կենտրոնում (Խանջյան 50):

Հանդիպումը կվարի ՄԶԳ Հարկային եւ ֆիսկալ բարեփոխումների ժրագիր առանձնության դեկավար Բիլ Գարդները:

Թեման «Հարկեր, հավաքել ավելին հավաքելով առավել արդար»:

**UNITED METHODIST COMMITTEE ON RELIEF
UMCOR/Armenia Office
December 3, 1998
HIRING ANNOUNCEMENT**

POSITION: PROGRAM COORDINATOR

UMCOR Program on Community Development and Vocational Training for Institutionalized Children

Introduction

UMCOR will be implementing a pilot project in three towns of Lori Marz targeting the institutionalized children. The project has two components.

1) The initiation of a community development program that uses agriculture production programs with women residents to improve social status, nutrition and income, thereby improving the possibility for institutionalized children to live at home

2) The initiation of an agriculturally-based vocational training program for children with a focus on residents of institutions as well as those living in families.

UMCOR seeks a qualified, self-motivated and experienced person to lead this program.

Description

This is a full time position. The Program Coordinator reports to UMCOR Head of Mission. He/ She will be responsible for the project start-up and for the overall management of both components of the project and successful accomplishment of all programmatic objectives.

Duties

Overall responsibilities include managing project activities and providing leadership to project staff, community leaders and institutions management.

The Program Coordinator will:

1. Complete the training courses in community development and youth groups methodologies.
2. Set up and manage a regional office in Vanadzor.
3. Compile baseline data collection on the economic, nutritional and health status of women and children in targeted communities.
4. Mobilize the formation of community development groups and initiate the program training.
5. Manage and coordinate project activities, on site.
6. Develop contracts and co-operative agreements with collaborating partners.
7. Organize and coordinate the vocational training program for children - program participants.
8. Establish agriculture-oriented women's community organizations in targeted communities.
9. Work closely with community members to ensure smooth implementation of the program and sustainability of created new structures.
10. Facilitate the liaison with the Ministries of Education, Social Security, Health and Agriculture to assure the sustainability of UMCOR efforts.
11. Responsible for UMCOR budget and donor compliance
12. Represent the mission of UMCOR in the project area.

Qualifications

1. Background in Education and Agriculture, Sociology helpful.
2. Familiarity with Community Development methodology is an advantage.
3. Training or teaching skills.
4. Computer literate in word processing, database management.
5. Proficiency in English, Armenian, Russian.
6. Enthusiastic motivated leader.
7. Detail oriented and organized.
8. Independent self-starter who can manage the program within the UMCOR organizational culture.
9. Good communication and interpersonal skills.
10. Commitment to participatory management style.

**The deadline for the submission of resume and cover letter is December 22, 1998.
Send to the attention of Terry Wollen,
Head of Mission.**

Karapet Utetsi st, house 16, Yerevan, 375037, Armenia
Tel: (3742) 28-29-77, 24-81-41, AT&T Tel/fax: (3742) 151-894
Email: umcor@arminco.com

Ազգ -ում

**Չեր գովազդը
հաջողությունն է**

Հ Ա Ս Ա Զ Ա Ր

**Ամանորյա
անսախադեմ
գեղշեր**

**529353
ԵՎ ՄԵՐ ԳՈՐԾԱԿԱԾ
ՔԱՅՑԵԼԻ ՉԵՆ**

ԿՈՐԵԼ Է

«Վեադարձ» ՍՊԸ-ի կլոր կնիքը: Համարել անվագեր:

ՇԵՌՈՒՍԱՅՐԱԳՐԵՐ

Շ

17.00 Դայուր

17.20 Սուլքիմեր «Իրեն են մեղավոր».

«Դեմականություն Պիկին», «Վարդակական ծիուլուկ», «Օհ, հանգստաց»

18.00 Դեռուսասարիալ «Կալաս»

19.00 Դեռուսարինոց

19.30 36.6

20.00 Դայլոր

20.30 1 լուր

20.45 Դեռուսակատայոց

21.00 Ազգային ծողովի նիսում, հայատարություններ, հարցեր կառավարությանը

22.30 «02»

23.05 Դեռուսասարիալ «Խուզակու Ներ Բիշես»

24.00 Դայլոր

19.00 Լուրեր

19.10 Սուլքիմ

19.20 Կրօսիս

19.40 Սիսակն («Սիր»)

20.25 Պարատն

20.50 Գիտաժողով Ավելիված հայկական հարցեր միջազգայնացման 120-ամյակին

21.00 Լուրեր

21.25 Աստեր հուռու են

21.30 Սերիալ «Ծովային ոսկիկանություն» (22-րդ մաս)

22.15 Սիրեցի զմինան

22.20 Լուս-ա-մուր

22.40 Եղբ Պահ. ԱՐ-13

23.00 Լուրեր

23.15 Գեղիմ («Չերվածք») (2-րդ մաս)

Հ

19.05 Սամովի սուրհանդակ

19.15 Դամարակ

19.30 Սուրհանդակ

19.45 Սուլքիմեր

20.00 Կամ... կամ

21.00 Ի զեմ

21.30 Սուրհանդակ

22.00 Գիսասեր

22.35 Սիրիս

22.40 Պան-հոռ հավաքածներ «Մեր մանկության մանցոն» Ենթական գողովություն

22.55 Սայի Ուրգասը «Ոււարակություն» ֆիլմ

(23.30 Սուրհանդակ)

01.25 Սամովի սուրհանդակ

01.35 Փիրն Ֆեյոյի համերգ

02.15 Սուրհանդակ

7.00 Բարի լուս
10.00, 16.00, 19.00, 01.05 Նորություններ

10.15 Սերիալ «Դաման հրեսակը»

11.30-15.45 Բիլինս TV

16.15 Սերիալ «Սինդրամ նոր արկածներ»

16.45 Զունդիմեր կանչը

17.10 Սամական ամեկոններ

17.35 Սիներ 16 աշրեկներ եւ ավելի

18.00 «Դաման հրեսակ»

19.15 Գուշակի մուենին

19.45 Այսեր եւ իմաս

20.05 Սարց ու օննը

20.45 Սերիալ «Փրկված լատերների փողոց-2»

21.45 Բարի զեմեր, Երեխաններ

22.00 Ժամանակական

22.50 Գ/Ձ «Սարդինա»

01.25 Գ/Ձ «ճանապարհ դեղի դժուի»

ՊԲ

8.00, 10.30, 10.50 Բարի լուս, Առաստան

10.15 Դեռադարձ բաժանմուն

10.35 Դեռուսասարադարձ գաղութիւնների

ծագություն